

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Νομοθετικό πλαίσιο για την
ΥΑΕ και βασικές αρχές
εκτίμησης των κινδύνων

Γ. Γουρζουλίδης, Δρ. Ακτινοφυσικός

*Τμήμα Κέντρου Έρευνας και Μετρήσεων Προσδιορισμού
Βλαπτικών Παραγόντων για την Υ.Α.Ε.*

Εθνική νομοθεσία ΥΑΕ

ν. 3850/2010 «Κώδικας νόμων για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία (ΚΝΥΑΕ)»

Περίπου 150 νομοθετήματα (νόμοι, π.δ., υ.α.)

- Γενική νομοθεσία (θεσμοί, εκτίμηση κινδύνου, ΥΠΠ, ΕΑΚ, κλπ)
- **Φυσικοί, χημικοί, βιολογικοί & ψυχοκοινωνικοί παράγοντες κινδύνου**
- Εξοπλισμός εργασίας
- **Χώροι εργασίας**
- Ειδικές κατηγορίες εργασιών (τεχνικά έργα, εξορυκτικές εργασίες, ναυπηγικές εργασίες κλπ)
- **Ειδικές κατηγορίες εργαζομένων**
(ανήλικοι, έγκυες, προσωρινά απασχολούμενοι, κλπ)

Πεδίο εφαρμογής

άρθρο 2, παρ. 1-3

1. Οι διατάξεις του κώδικα εφαρμόζονται, εφόσον δεν ορίζεται αλλιώς, σε **όλες** τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του **ιδιωτικού** και του **δημόσιου τομέα**

2. Οι διατάξεις του κώδικα εφαρμόζονται και στο ένστολο προσωπικό των **ενόπλων δυνάμεων** και των **σωμάτων ασφαλείας** με εξαίρεση δραστηριότητες του προσωπικού αυτού που παρουσιάζουν εγγενείς ιδιαιτερότητες

3. Οι διατάξεις του κώδικα δεν εφαρμόζονται στο **οικιακό υπηρετικό προσωπικό** και στις θαλάσσιες μεταφορές

Ειδικά για το Δημόσιο

ν. 3528/2007

«Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών
Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΜΙΣΘΟΣ – ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο 44 - Όροι υγιεινής και ασφάλειας

1. Οι υπάλληλοι έχουν δικαίωμα στη διασφάλιση
συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο εργασίας
τους.

Βασικοί Παράγοντες

ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ

**Ιατρός Εργασίας
Ι.Ε.
(άρθρο 8)**

**Τεχνικός
Ασφάλειας Τ.Α.
(άρθρο 8)**

**Επιτροπή
υγείας και ασφάλειας
των εργαζομένων
Ε.Υ.Α.Ε. (άρθρο 4)**

**Υπηρεσίες προστασίας
και πρόληψης Υ.Π.Π.
(ΕΣΥΠΠ – ΕΞΥΠΠ)
(άρθρο 23)**

Αρχή της ευθύνης του εργοδότη

άρθρο 42

Ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να εξασφαλίζει την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων **ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας** και να λαμβάνει μέτρα που να εξασφαλίζουν την υγεία και ασφάλεια των τρίτων

Ακόμα και όταν προσφεύγει σε υπηρεσία προστασίας και πρόληψης ή σε άτομα εκτός επιχείρησης, **ο εργοδότης δεν απαλλάσσεται από τις σχετικές υποχρεώσεις του**

Οι υποχρεώσεις του **τεχνικού ασφάλειας** και του **γιατρού εργασίας** και των εκπροσώπων των εργαζομένων δεν θίγουν την αρχή ευθύνης του εργοδότη

Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης

Άρθρο 9, παρ. 1

Επιλογές του εργοδότη για ανάθεση καθηκόντων
τεχνικού ασφάλειας ή/και ιατρού εργασίας:

εργαζόμενοι της επιχείρησης

Υπηρεσία προστασίας & πρόληψης στην επιχείρηση
(ΕΣ.Υ.Π.Π.)

άτομα εκτός της επιχείρησης

Υπηρεσία προστασίας & πρόληψης εκτός επιχείρησης
(ΕΞ.Υ.Π.Π.)

συνδυασμός μεταξύ των παραπάνω δυνατοτήτων

Όπου **2 ΤΑ** απαιτείται η σύσταση:

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΠΡΟΛΗΨΗΣ (ΕΣ.Υ.Π.Π.)

Δικαίωμα διαβούλευσης

Άρθρο 46

Εκπρόσωπος εργαζομένων
(<20 εργαζόμενοι)

Εκπρόσωποι με ειδική
αρμοδιότητα (20-50 εργαζόμενοι)

Επιτροπή Υγείας και
Ασφάλειας Εργαζομένων
(ΕΥΑΕ) (>50 εργαζόμενοι)

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

- Εφαρμογή κανόνων ΥΑΕ
- Σωστή χρήση
 - Εξοπλισμού
 - Ουσιών
 - Μέσων
- Σωστή χρήση ΜΑΠ
- Αναφορά επικίνδυνων καταστάσεων
- Παρακολούθηση εκπαίδευσης
- Συντρέχουν τον εργοδότη, τον ΤΑ, τον ΙΕ... κυρίως μέσω των εκλεγμένων εκπροσώπων τους ή όπου προβλέπεται των Επιτροπών Υγείας & Ασφάλειας των Εργαζομένων (ΕΥΑΕ)

Συμμετοχή όλων

Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ
ΣΧΕΣΕΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ & ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ
ΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Διεύθυνση Υγείας &
Ασφάλειας στην Εργασία

Τμήμα Συνθηκών Εργασίας &
Στρατηγικού Σχεδιασμού

Τμήμα Εθνικού Εστιακού
Πόλου & Πολιτικών
Προαγωγής Υ.Α.Ε.

Τμήμα Κέντρου Έρευνας &
Μετρήσεων Προσδιορισμού
Βλαπτικών Παραγόντων για την
Υ.Α.Ε.

Τμήμα Εποπτείας Φορέων
Παροχής Υπηρεσιών για την
Υ.Α.Ε.

Τμήμα Ατυχημάτων Μεγάλης
Έκτασης

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ - Άρθρο 43, παρ. 1

Ορισμός: Η διαδικασία
αξιολόγησης των κινδύνων για
την υγεία και ασφάλεια κατά την
εργασία που απορρέουν από τις
συνθήκες εμφάνισης μιας πηγής
κινδύνου στο χώρο εργασίας.

✓ Κλειδί για τη μείωση των
εργατικών ατυχημάτων και των
επαγγελματικών ασθενειών.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ - ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑ

- Πηγή **Κινδύνου** (hazard) είναι οτιδήποτε έχει τη δυναμική να προκαλέσει **βλάβη**:
μπορεί να επηρεάσει τον άνθρωπο, την ιδιοκτησία, τις διεργασίες και να προκαλέσει ατυχήματα, να έχει συνέπειες στην ανθρώπινη υγεία, απώλεια παραγωγής, ζημιά σε εξοπλισμό.
- Ο εργασιακός κίνδυνος ή **επικινδυνότητα** (risk) παραπέμπει στην **πιθανότητα** και **σοβαρότητα** ενός τραυματισμού ή ασθένειας που οφείλεται στην έκθεση σε πηγές κινδύνου.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Φυσικοί
Χημικοί
Βιολογικοί
Εργονομικοί
Ψυχοκοινωνικοί

ΓΙΑΤΙ ΝΑ ΚΑΝΩ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ;

- Προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων.
 - Υποβοηθά την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας πρόκλησης βλάβης στους εργαζόμενους και στο περιβάλλον.
- Υποβοηθά τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας και αποτελεσματικής απόδοσης της επιχείρησης.
- **ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**
- **Νομική υποχρέωση**
 - Όλοι οι εργοδότες σε τακτά χρονικά διαστήματα.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΕΝΤΕ ΒΗΜΑΤΑ

- Συλλογή Πληροφοριών
- Αναγνώριση Κινδύνων
- Εκτίμηση Κινδύνου από διάφορες πηγές κινδύνου
 - υπολογισμός πιθανότητας, σοβαρότητας συνεπειών και απόφαση κατά πόσο η επικινδυνότητα είναι αποδεκτή
- Σχεδιασμός δράσεων για εξάλειψη ή μείωση του κινδύνου. Αναθεώρηση της εκτίμησης κινδύνου
- Τεκμηρίωση της Εκτίμησης Κινδύνου

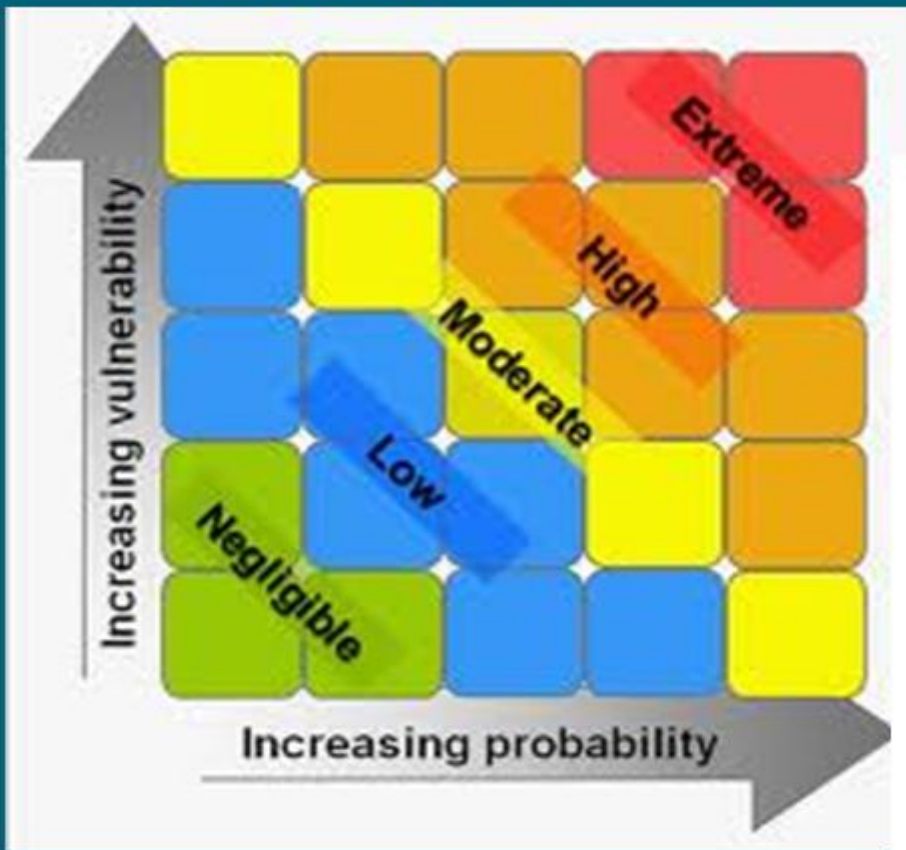
ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

No.	ΠΗΓΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	Είναι υπαρκτή η πηγή κινδύνου; ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ: πήγαίνε στο συγκεκριμένο κατάλογο ελέγχου
1	2	3	4	5
1.	Ανώμαλη ή ολισθηρή επιφάνεια (η οποία μπορεί να προκαλέσει γλίστρημα, παραπάτημα, πτώση, κτλ.)	☐	☐	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ - 1
2.	Κινούμενα οχήματα και μηχανές	☐	☐	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ - 2
3.	Κινούμενα τμήματα μηχανών	☐	☐	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ - 3
4.	Αντικείμενα και μέρη με επικίνδυνες επιφάνειες (αιχμηρές, τραχιές κτλ.)	☐	☐	
5.	Ζεστές ή κρύες επιφάνειες, υλικά, κτλ.	☐	☐	
6.	Εργασία σε ύψη και σημεία αναρρίκησης (που μπορούν να προκαλέσουν πτώση από ψηλά)	☐	☐	
7.	Εργαλεία Χειρός	☐	☐	
8.	Υψηλές πιέσεις	☐	☐	
9.	Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις και Εξοπλισμός	☐	☐	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ - 4
10.	Πυρκαγιά	☐	☐	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ - 5

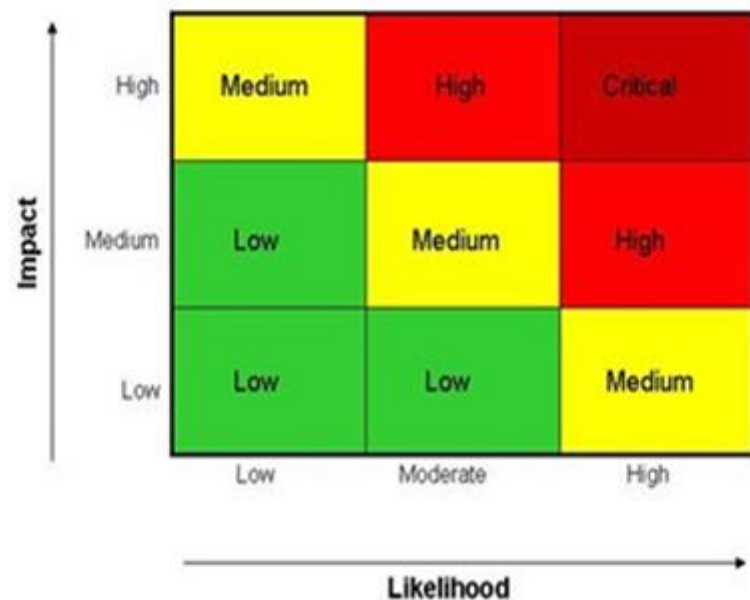
ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

11. Έκρηξη	☐	☐	ΚΕΦΑΛΑΙΟ III - 6
12. Χημικές Ουσίες (συμπεριλαμβανομένης της σκόνης) στον αέρα	☐	☐	ΚΕΦΑΛΑΙΟ III - 7
13. Θόρυβος	☐	☐	ΚΕΦΑΛΑΙΟ III - 8
14. Δονήσεις Χεριών	☐	☐	ΚΕΦΑΛΑΙΟ III - 9
15. Δονήσεις Σώματος	☐	☐	ΚΕΦΑΛΑΙΟ III - 9
16. Φωτισμός	☐	☐	ΚΕΦΑΛΑΙΟ III - 10
17. Υπεριώδης ακτινοβολία, υπέρυθρη ακτινοβολία, ακτινοβολία laser, μικροκύματα	☐	☐	
18. Ηλεκτρομαγνητικά Πεδία	☐	☐	
19. Ζεστό ή ψυχρό κλίμα	☐	☐	
20. Ανύψωση ή μεταφορά φορτίου	☐	☐	
21. Εργασία σε ακατάλληλη στάση	☐	☐	
22. Βιολογικοί παράγοντες (ιοί, παράσιτα, μούχλα, βακτήρια)	☐	☐	
23. Άγχος, βία, παρενόχληση	☐	☐	
24. Άλλα: παρακαλώ συγκεκριμενοποιήσε πιο κάτω και σημείωσε "ΝΑΙ"	☐	☐	

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ

Sample Risk Matrix

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

- αποφυγή των κινδύνων
- εκτίμηση των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν
- προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο
 - διαμόρφωση θέσεων εργασίας
 - επιλογή εξοπλισμού εργασίας
 - μετριασμός μονότονης εργασίας
- αντικατάσταση του επικινδύνου από το μη επικίνδυνο ή το λιγότερο επικίνδυνο

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

- καταπολέμηση των κινδύνων στην **πηγή** τους
- προτεραιότητα στη λήψη μέτρων **ομαδικής προστασίας** σε σχέση με τα ατομικά μέτρα
- προσαρμογή στις **τεχνικές εξελίξεις**
- παροχή των **κατάλληλων οδηγιών** στους εργαζομένους

- Εφαρμογές στο διαδίκτυο για τη μελέτη εκτίμησης κινδύνου για μικρομεσαίες επιχειρήσεις (κάτω των 50 ατόμων) και πολύ μικρές επιχειρήσεις
- Η ανάπτυξη των εργαλείων OiRA υποστηρίζεται από την ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ & τον ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

<https://oiraproject.eu/el>